

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 31 januari 1951

Mede namens s'Jacob. Mede bestemd voor Van Santen.

Maandag besprak de Ministerraad opnieuw de situatie met betrekking tot de Ambonese ex-KNIL-militairen, waarbij het tot nu toe ontbreken van de bevestiging dat de tijdelijk naar Nederland af te voeren Ambonezen indien zij zulks wensen, weer door de RI in Indonesië zullen worden opgenomen, als een gemis werd gevoeld. Gaarne vernemen wij of U hieromtrent reeds bericht hebt ontvangen.

Een spoedig antwoord van RI op vragen in de aide memoire vermeld in Uw 741 is ook gewenst opdat terstond daarna met registratie zal kunnen worden begonnen van hen, die naar Nederland willen komen en voorts hier te lande met voorbereidende maatregelen zal kunnen worden aangevangen. Indien mogelijk, zouden wij reeds thans een globale schatting willen ontvangen van het vermoedelijke aantal in Nederland te verwachten ex-KNIL-Ambonezen inclusief hun gezinnen.

Wat de tijdelijke afvoer naar Nederland betreft, overwoog de Ministerraad dat nauwelijks voorop behoeft te worden gesteld dat deze slechts als oplossing in allerlaatste instantie valt aan te merken en met behoud van het beginsel van vrijwilligheid overeenkomstig het door de Nederlandse Regering voorshands na te leven arrest van het Haagse Hof, getracht zal moeten worden de Ambonezen alsnog te bewegen naar de Zuid-Molukken af te vloeien voorzover zij niet ter plaatse wensen te worden gedemobiliseerd. Het is onze vaste overtuiging dat de door ons bij herhaling genoemde bezwaren tegen afvoer naar Nederland door de Ambonezen, zeer te hunnen ongerieve zullen worden ondervonden indien zij enige tijd hier zullen zijn. In dit verband vernemen wij nog gaarne omtrent de reacties der Ambonezen op de toegezegde bonus overeenkomstig s'Jacob 37. Aan al het voorgaande doet niet af dat onze verwachting op beter inzicht der Ambonezen weinig hoog gespannen kunnen zijn, zeker niet sedert de Aponno-delegatie gisteren telegrafisch aan s'Jacob te kennen gaf dat afvoer naar Nederland door de Ambonezen slechts in overweging zal worden genomen indien bewezen is dat afvoer naar Nieuw-Guinea tot de onmogelijkheden behoort en dat zij daarbij geen rekening kunnen houden met RI bezwaren omdat de RI óók geen bezwaren heeft tegen afvoer naar Nederland dus naar gebieden buiten RI-territoir. Wat dit laatste punt betreft, overwegen wij, nu afvoer naar Nieuw-Guinea is uitgesloten, de Ambonezen, die noch ter plaatse, noch naar de Zuid-Molukken, noch naar Nederland wensen af te vloeien en die derhalve van de hun geboden gelegenheid zich veilig te doen stellen géén gebruik wensen te maken, aan te merken als te behoren tot hen, die dusdoende implicite hun keuze bepalen bij voor eigen risico en met verlies van tijdelijke KL-status te blijven waar zij zijn, zonder dat Nederlandse Regering voor hen verdere verantwoordelijkheid kan dragen.

Want van Santen AC 359 sub 6 betreft, inzake concentratie en ontwapening alsmede het op wachtgeld stellen (zie Uw AC 361) volgt onder verwijzing naar het telefoongesprek Pruys - Van Santen d.d. heden nader bericht.